

OLAĞAN ÜSTÜ HAL VE DOĞAL AFET DURUMU HABERLEŞMESİNDE RADYO AMATÖRLÜĞÜNÜN ÖNEMİ

Cihan EMRE (TA3BE)

ERZİNCAN DEPREMİ :

3.Mart.1992 tarihinde saat 19.20 de vuku bulan Erzincan Depreminden kısa bir süre sonra Erzurum ilinde ikâmet eden RADYO AMATÖRÜ (Amatör Telsizci) Bülent Rıfki ÇOKER (TA5F/9), kendi gayretleri neticesinde öncelikle komşu illerle bağlantı kurarak hasar olup olmadığı hakkında bilgi toplamış, neticede Erzincan ilinde büyük hasar olduğunu öğrenince Türkiye ve Dünyadaki Radyo Amatörlerine bir kaç dakika gibi kısa sürede depremi duyurmuştur.

Erzincan Depreminin duyulmasından sonra Türkiye'deki Radyo Amatörleri Çevirime (belirlenen acil haberleşme frekansında düzenli olarak tutulan haberleşme nöbeti'ne) katılarak acil haberleşme ağı kurmuşlardır. Erzincan depremi haberini alan Kayseri İli, Develi ilçesinde ikâmet eden Radyo Amatörü Öner YILDIRIM (TA70) kendi imkanlarını kullanarak aynı gece Erzincan iline hareket ederek zor şartlar altında deprem bölgesine ulaşmıştır.

14.Mart.1992 günü saat 9.00 da TA70 çağrı işareti ile ERZİNCAN EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ önüne kurulan çadırda AMATÖR RADYO İSTASYONUNU kurarak ülkemizdeki ve diğer ülkelerdeki Radyo Amatörlerine deprem ve deprem bölgesi ile ilgili bilgileri aktarmaya başlamıştır.

14.Mart.1992 günü Telsiz ve Radyo Amatörleri Cemiyetinden Aziz ŞASA (TAIE) ve Hüseyin ÖZDURUSU (TA2BU) önderliğinde 4 kişilik RADYO AMATÖRÜ ekibi beraberlerinde götürdükleri 170 Kg Cihaz, Anten, Anten Kablosu ve ekipmanlarla birlikte yer bulabildikleri ilk uçakla İstanbul'dan hareketle Erzurum iline, oradan da deprem bölgesine hareket etmişlerdir.

Deprem bölgesine geldikten kısa bir süre sonra deprem bölgesindeki Radyo Amatörlerinin istasyonlarına ilaveten beraberlerinde getirdikleri cihazları kurarak saat 16.30 da haberleşmeye başlayarak Erzincan deprem bölgesindeki kurtarma ve ilk yardım faaliyetlerini telsizle bütün dünya ülkelerine duyurmuşlardır.

Erzincan depreminin Elektrik ve Telefon şebekelerinde yarattığı çok büyük hasar nedeni ile dış dünya ile haberleşmesi tamamıyla kesilmiş olan Erzincan ilinin tek HABERLEŞME KAYNAĞI olmuşlardır.

Deprem haberini duyan Alman, Rus ve Yunan radyo amatörleri Erzincan' a gelerek burada görev yapan TÜRK RADYO AMATÖRLERİ'yle birlikte tüm dünyadaki radyo amatörlerine, Kızılhaç ve Birleşmiş Milletler'in Amatör Radyo istasyonları kanalı ile diğer kuruluşlara da bilgi aktararak buralardan gelecek ilk yardım ekibi ve yardım malzemelerinin düzenli olarak ve zamanında gelmesini sağlamışlardır.

DİNAR DEPREMİ :

1.Ekim.1995 günü saat 17.57 de vuku bulan Dinar Depreminin gecesi en yakın il olan Denizli ilinden TRAC Denizli Şubesi Başkanı Savaş AYDIN (TA4BA) özel aracıyla Dinar'a gelerek acil haberleşme merkezinin oluşturulması için Afyon Valisi ve Dinar Kaymakamı ile görüşmelere başlamış, Radyo Amatörlüğünü tanıtmaya sırasında acil haberleşmeyi sağlamak için ne kadar ücret istendiği sorulmuş olup, yetkilere amatör telsizcilerin, Sivil Savunmanın emrinde olduğu ve cemiyetin kamu yararına çalışan cemiyetlerden olduğu söylerken, yetkililerin yanına gelen Afyon Milletvekili İsmet ATTILA, cemiyeti tanıdığını söyleyerek yetkililere bu konuda cemiyete yardımcı olunmasını söylemiştir.

02.Ekim.1995 günü sabaha karşı Antalya ilinde ikamet eden Muhsin BOZKURT (TA4E), Ünal CİHANGİR (TA4R), Metin KARAKUZU (TA4CAF) ile Bucak ilçesinden Mehmet YİĞİT (TA4CBB) özel araçları ile deprem bölgesine gelerek ilçenin en müsait yeri olan Pazar yerinde konaklayarak buraya kurdukları portatif antenleri vasıtası ile HF (Kısa Dalga) cihazları ile ACİL HABERLEŞME Çevirimini başlatmışlar, yanlarında getirmiş oldukları VHF (Çok kısa dalga) cihazlardan bazılarını sivil savunma ekiplerine vererek yardımların düzenli bir şekilde yapılmasını sağlamaya çalışmışlardır.

Aynı gün İstanbul'da bulunan afet komitesi üyesi olan radyo amatörleri'de deprem bölgesine hareket etmek üzere gerekli çalışmalara başlamışlar ve bir müddet sonrada deprem bölgesine ulaşmışlardır. Antalya'dan gelen arkadaşlardan görevi devir alarak Sivil Savunma Birliği ve yabancı ülkelerden gelen kurtarma ekipleriyle koordine sağlayarak kurtarma çalışmalarına katılmışlardır.

Acil haberleşme ekibi, kurtarma çalışmalarına ilave olarak, halkın haberleşmesi için de imkan sağlanmış, haberleşme imkanlarının artması ve kurtarma

çalışmalarının bitmesi nedeniyle daha sonra Dinar' dan ayrılmıştır.

Radyo Amatörlerinin bu şekilde çalışmalarından dolayı 58.nci Topçu Er Eğitim Tugay Komutanlığı Telsiz ve Radyo Amatörleri Cemiyetine TAKDİR BELGESİ vermiştir.

Görevim gereği deprem bölgesine 2.Ekim.1995 tarihinde ve daha sonrada birkaç kere gittiğimde kısa sürede olsa deprem bölgesinde incelemeler yapma fırsatı bulup hasar tespit çalışmalarına da katıldım.

İZMİR SEL FELAKETİ

İzmir'de 3.Kasım.1995 gecesi başlayan yağış hızını arttırarak sabaha kadar sürdü. Şiddetli yağışa, hızı saatte 96 Km. yi bulan fırtına da eklenince İzmir kâbus kent' e dönüşmüştü. Metrekare'ye 108 Kg. Yağışın düştüğü kente tepelerden süzülen yağmur suları sele dönüşerek önüne çıkan her şeyi sürükledi. Karşıyaka, Halkapınar, Alsancak, Balçova, Harmandalı ve Güzelbahçe de yüzlerce ev tahrip oldu. 4 Kasım 1995 tarihinde İzmir İl Sivil Savunma Müdürü Sayın Faruk Üner (Amatör Telsiz kodu TA3EA) ile Sivil Savunma İl MD. Personelleri Atilla Altunbulak (TA3CEN), Erdal Ergin (TA3CEO), Ercan Toprak (TA3CEP) koordinatörlüğünde yürütülen ilkyardım ve kurtarma çalışmalarına, İzmir ilinde bulunan Amatör Telsizciler de İzmir Yamanlar dağı Karatepe Mevkiinde bulunan Amatör Telsiz Röle (Aktarıcı) cihazı aracılığı ile haberleşmeyi ve ilgili kamu birimleri arasındaki haberleşmeyi kendi telsiz cihazları ile sağlayıp, afetten zarar gören bölgelerde ilk yardımın daha seri ve sağlıklı yapılmasına katkıda bulunmuşlardır.

Aynı gün iki ekip halinde Ankara'dan hareket eden Sivil Savunma Birliği'nin gelmesi ile kurtarma ve yardım çalışmalarına daha güçlü olarak devam edilmiştir.

Yukarıda örnekleri sunulan, yakın dönemde Türkiye' de yaşanmış 3 büyük tabii afet neticesinde Amatör Telsizciliğin ne denli önemli ve faydalı bir uğraş olduğu, Olağanüstü durumlarda, Devlet imkânları ile haberleşebilmenin olanaksız duruma geldiği hallerde Kamu yararına faaliyet gösteren ve Kanun gereği Olağan üstü hal ve Tabii afet hallerinde Sivil Savunma İl müdürlükleri emrinde kendi telsiz cihazları ve tesisatları ile doğal görevli kabul edilen Amatör telsizciler, her zaman ülke yararına faaliyet göstermek üzere hazırdırlar.

Ayrıca Amatör Telsizciler normal zamanlarda da da boş durmayıp yine ülke yararına faydalı çalışmalarda bulunmaktadırlar. Şöyleki: Her amatör Telsizci kendi telsiz istasyonu vasıtası ile Amatör Telsizciliğe Telsiz Kanunu ve ilgili yönetmelikler ile tahsis edilmiş uluslar arası Amatör Telsiz Frekanslarında dünya üzerindeki diğer bütün ülke amtör telsizcileri ile de haberleşme yaparak ülkemizi tanıtmakta, tarihi ve turistik yerleri de anlatarak birer fahri Turizm Elçisi gibi ülke yararına çalışmaktadırlar. ☺

SİGORTA*

Mümtaz SOYSAL

üçük kentin sanayi ve ticaret odası başkanı, sel afetine çare bulmaya gelen bakanların neredeyse yakalarına yapışmış, bağırıyor: **"Maliye Bakanı da gelmeli; zararımız büyük; devlet para versin!"**

Yalnız o değil. herkeste aynı feryat.

Devletse, altyapı onarma, yolları açıp yıkık köprüleri yapma telaşında.

Oysa, hangi afet olursa olsun, ister sel ve deprem, ister büyük yangın, hatta tek ev ya da dükkân yangını, hepsinin çaresi belli: Sigorta.

"Kriz dersleri"nden biri de budur: Sigortacılığı yaygınlaştırıp örgütlü çağdaş toplumun temel öğelerinden biri yapmak ve bunu kamu gücü kullanarak başarmak.

Çünkü, çok konuda olduğu gibi, bu alanda da yasa ve devlet yetkisi kullanmadan bir şeyler yapabilmek çok güç.

Arabanıza ruhsat alırken, başkalarına verebileceğiniz zarar düşünülerek sigorta poliçesi istenmiyor mu? Kendi zararınız için bir de kasko yaptırırsanız, itiraz edilir mi? Üstelik, bunu kötüye kullanmak, kasko var diye şuna buna, oraya buraya çarpmak da mümkün değil. Hepsi, raporlara, resmi makamların ve sigorta şirketlerinin değerlendirmesine bağlanmış.

Sistem, geliştirilip zorunlu tutularak her şeye ve herkese uygulanamaz mı?

İnşaat ve ticaret ruhsatlarına, kamuya ve özel kişilere?

Örneğin, Bayındırlık Bakanlığı'nın köprü yapımı ve bir belediye inşaatı için ihale kazanan müteahhide yahut bina yaptıran herkese, **"Bir de sigorta şirketi getir!"** dense. Sigorta şirketine ise, **"İnşaatın kontrolü size ait; kontrol mühendisliği firmasını siz bulun!"** şartı koşulsa. Eksik çimento yahut başka teknik nedenle ilk sel ya da depremde bina çökünce sigorta şirketi para ödeyeceği için, zincirleme sistem ciddi denetim sağlamaz mı?

Çarşıda ticaret ruhsatı alan kişi afetleri de kapsayan zorunlu sigortaya tabi tutulsa ve sigorta şirketi de **"Delî irmağın yalı boyuna yapılmış dükkânın sigorta primi de yüksek olur"** dese, sonuçta Maliye Bakanı'nın yolunu gözleyen şaşkınlıklar ortaya çıkar mı?

Tabii, en güçlü sigorta, her yönüyle bilinçli, disiplinli ve hazırlıklı bir toplum yaratmaktır. Şaşkınlıkları ve panikleri önleyen asıl çare o.

Ne yazık ki, bu bakımdan Türkiye'nin donanımı eksik. Özde savaşa yönelik bir **"sivil savunma"** örgütlenmesini doğal afetleri de kapsayan çok daha geniş ve güçlü bir **"sivil korunma"** mekanizmasına dönüştürmek gerekiyor.

Çarşılarda, mahallelerde becerikli gençlerden ve deneyimli insanlardan sel, deprem, yangın gibi durumlarda hemen yararlanılabilecek ekipler kurmak, onları basit araçlarla donatıp zaman zaman pratik eğitimden geçirmek çok mu zor iştir? Pek uzak olmayan geçmişinde tulumcılıkla örgütlenmesini yaratmış bir...topluma, ağlaşmaktan ve seyretmekten başka şeyler de öğretilemez mi? ☺

* Hürriyet Gazetesi, 29 Mayıs 1998.